

Womhaj Bóh!

Czisko 15.
14. haprleje.

Łétnik 5.
1895.

Szerbiske njedzelske łopjenka.

Wudawaju ło kóždy kobotu w Śsmolerjez knihičiszcjetni w Budyschinje a łu tam dostacź sa sčtwórtlétnu pšchedplatu 40 np.

Jutry.

Mark. 16, 4: „A jako tam pohladachu, pytnychu wone, so tón kamjeń wotwaleny bē.“

Jutrowne wjekele dženka w wutrobach wschitkich wěrjazych kšesczijanow bydli. Wjekele swonja jutrowne swony, wjekele spěwaja jutrowne kherlusche, wjekele pschipowjedaja jutrowne kherlusche, haj kamo stwórba ło kóbu wjekele, ptacźki ło k nam wróczywšchi kwoje rjane kherluschi sanoschujaja.

Tež my, moji lubi kšesczijenjo, chzemy ło wjekelelicz. Bójcze, dźijmy i pobožnymi zónstimi k rowej horjestanjeneho a klyschmy wulku dobyčeriku powjesč žeršchtu žiwjenja: „Śsmjercz je pózřeta do dobyčaja. Śsmjercz, hdže je twoje žahadło? Hela, hdže je twoje dobyčaje?“ My njetrjebamy wonjazych wězow nakupowacź a czěło teho Knjesa žalbowacź, pschetož wón je živy a knježi do wěcznosće. My ło tež bojašni kaž tamne praschecź njetrjebamy: „Schtó budže nam tón kamjeń wot rowowych durjow wotwalicź.“ Pschetož kamjeń je hižo wotwaleny. Tón klynišchi je rnhel kmjercze roslamał a durje wušbėhnył. Wobhladajmy kabi tón wotwaleny kamjeń w kšwětle jutrowneho kłónczka.

Wón je pomnik Bóžeho wodženja. Čižichi pjatt mykłachu kabi či njepscheczeljo, so maja dobyčaje. Tón Knjes bėsche na kščiž pschibity, wón bėsche wumrjel a ležesche w rowje. A na jeho row bėchu čezki kamjeń položili a jón sahyglowali a wojakow tam na stražu stajili. Wėrnosč bėsche po kšaczu pocziščzena, prawdosč pohrjebana. Ale hlaj, kažte jutrowne dobyčaje Knjesowe!

Semja sarzi, sygel ło rosleni, kamjeń na boł sleczi a wojazy ło wschė nastróža a k semi padnu. Tón Knjes Jesuś pak wundže jako žeršhta žiwjenja. Wótž je kyna šbudził. Džiwne wodženje Bóže! Hladajo na wotwalny kamjeń ło jemu tež sa nasch čzaš dowěrju. Dženka drje ło tež šda, kaž bychu Knjesowi njepscheczeljo dobyčaje dostacź móhli. Wjele luda je jim pschypadnyło. Wona je žalóšna wuczba, kotraž čłowjeka šticzo a wėru a kšwėdomnje bajku čžini. Pschezo bóle a bóle ło w naschim čzašu čžini. Š daloka je hižo hrimanje klyschecź. Schto budže? Wotwalny kamjeń wot Jesuśoweho rowa nam praji. W kšwojim čzašu tón Knjes kám tu na bitwiščžu budže. A schtožkuliž pschecžimo njemu rěčaja a čžinja, ničžo jim njepomha, tón Knjes wostanje dobyčer.

Wotwaleny kamjeń wot rowa Jesuśoweho je pošledni kamjeń ua twar dokonjaneho horjestacžaja. My wėrimy, so je naš Knjes Jesuś wot hrėchow wumohł. Šdy by pak w rowje wostał, schto by wuczisčžil našu hrėschnu winu? Schto by nam móž dał rječzasny hrėcha roslamacž? Khrystuś niz, pschetož wón by kám wopor hrėcha byl. Wón potom njebyl to jehnjo Bóže, kotrež hrėchi kšwėta nješe. Wón potom njebyl naš kšrednik a wyschšchi mėschnik. Jeho krej naš potom njemohla wumycź wot našcheje hrėschneje winy, pschetož wona by byla kama krej čłowškeho martrarja. Ale nětko je Khrystuś horjestanył wot mownych. Nětko je našche wumóženje dokonjał. Nětko mamy wujednanje sa našche hrėchi, kotrež je Bóh pschijał. To wobkšwėdcžuje wotwaleny kamjeń. Pschetož wón je pošledni kamjeń na twar našcheho wumóženja.

A wón je róžkny kamjen zyrkwje. Brěni křesćijanski křezor da wyšče rowa křystušoweho krašnu zyrkej natwaric a jej zyrkej šwjateho rowa narjekny. Ale žyłe křesćijanstwo njeje ničo druge, křiba zyrkej šwjateho rowa. Tón kamjen, kotryž šu čžěšlojo sačžišli, je šo róžkny kamjen šejnik. Pohladajče na japošchtolow: šhto je jich tajkich šmužitich šejniko? Wšyšliče šebi, jena wučžba, myšl, myšlicze šebi, šo by tajka šwět pišewinyla? Albo myšlicze šebi, šo bychy šo čži mužojo ša bajtu křjudowacž a moricž dali? Albo myšlicze šebi, šo by našcha zyrkej dženzka hječče štejala, hdyž by na křiwym podložku štejala, hdy by na pěšt natwarjena byla, kotryž šu někotři jebalojo šwětej bjes wocži čžišli. Doščj š tym: Šesuf křystuš je woprawdže horjestanyl. Tón wěšty podawš šu šwjecži japošchtoli kaž wulkfu škalu do šchumjazeho ludoweho morja čžišli. Šchtž šo wo njón štorčži, tón budže šo rošraščž, na kohož pak wón padnje, teho budže wón rošmjačž. Tak je, tak budže hacž do kónza dnjom.

Škónčnje je wotwaleny kamjen šaložkny kamjen našcheho wobnowjenja. Šsrjedža w kraju šmjercze je móž wěčneho žiwjenja. Ty ju w historiji zyrkwje wohladajš. Šak hušto bu zyrkej wot šuroweje šwětneje mozy šwjafana. Ale kžždy křoč w njej bydlaza móž rowowe ryhelo a rječrašy rošpušny a š nowej mlodoštnej mozu poštanje. Ty tu móž pošnajesch w škufkach, kotrež stej křesćijanstwa wěra a luboščž došonjalej. Ty pošnajesch ju w šmužitščži wěrjaznych, we wutrajnoščži mišjonarow, w ponižoščži diakonišow. Wšyšlič šebi šuano, šo by tajka žiwjenška móž š wěry do nekajkeho morweho pšchincž mohla? Ně, žiwjenje wukhadža jenož wot žiweho. Podaj šo, luby křesćijano, š čžěkom a dušchu do lubeho šnjesa Šesom křysta a hladaj, hacž tež mozy wěčneho žiwjenja w šebi nješacžuje. Ty šo modliš, a wón je tebi bliško a dawa tebi šhrobloščž š wojowanju pšchecžiwu hrěchej. Ty šlyšiš jeho šłowa, a wutroba šo tebi hori w luboščži, w nutroščži a radoščži. Ty plataš, a wón šo š tebi pšchibližuje a šlyšy šwotrěwa a tebje trošchtuje. Ty čžujesch, šo šo šmjercž š tebi bliži a tola šy hotowy š wumrjecžu. Šaj šawěrnje, wón je živy. Wotwaleny kamjen je šaložkny kamjen twojeho wobnowjenja š šwjatemu žiwjenju templej. Šutry šu! Šamjen je prjecž! Tón šnjesh je horjestanyl! Šalleluja. Wjšel šo, wjšel šo, křesćijanstwo.

Šwjecži šjo kralojo.

VII. Wučžel do Šgyptowšteje.

1. šhor.

Šhto, Šmarja, nahle šbėhašč šo,
Ma ruzy šwjate džěčžatko?
Šhto pódla štupašč, Šosese,
Šhto bjes šastacža čžeri čže?

D čžekajtaj do zušoby,
Mjšecž tudy šaka šurowy!
Wšchak jandžel wamaj prajil je:
„Šso w nozy na pucž podajče!“

Pšches hory, doły šhwatataj,
Šo došahudloj zušy kraj
A wukhowaloj džěčžatko
Ša žyłe hrěšchne čžlowjestwo.

2. Šak Šosef š džěščžom a š Šmarju čžěka.

(Šeklamazija.)

Nětk kralojo šo wrěčžichu,
Móž někotra bė bjes hwěšdy
A w domje maja šašo čžmu,
A nim šandže jandžel šnjeshowy,
Tón pohlada pak na šnježnu,
Pak š njeje šašo na šynka,
Šiž leži w šłódkim špinkanju,
Šynt naněj šynčži do wucha:

Čžeká rucže do Šgyptowštej!
Šam wostań, duž čže njewolam!
Wšmi macž a džěčžo šobu šej!
Šerodašch čže jo moricž wam.
A Šosef špizy jandžela
Tež štejo widži pšched šobu,
A na měščže tež wotucža
A š Šmarju štaže š čžekanju.

A š róžke wóšla, wobšedla
A šnježnu šadži na njeho,
Tež šłoto kralow šobu wša
A šwjate Bože džěčžatko,
Šiž na macžernym šlinje špi,
Wón wóšla wjedže ša hušdu;
Šduž šłónzo ranšche šašwěčži,
Dha bėchu hižo pšches njeshu.

Šdyž Šosef bėšče š džěščžom čžeknyš,
Šso šlyšy hěrke pšcheliwaja,
Šak bė profeta Boži rjeknyš,
A macžerje šo napłataja;
Šsrjedž šboža šwoje džěčžo čžěšcha,
Duž na rukomaj šim jo morja,
Š jich młofom jeho křwej šo měšcha
A wutroby šu polne horja.

A hdy bė žane pšchepušchžene?
Tak lubošnje hacž na nich hlada,
Bu wot jich mjecža šahubjene
A žana nješplacžesche huada.
A druge hladajo na nana
Ma šašyl škoro wotwjafany;
Tež na nje padže šmjertua rana,
Mjšecž š jeho křwju bu wopanzany.

Ma horach šłóš bu šašlyšchany
A wjele štoržby, wjele placža,
Duch Šahelony naštržžany
Šo horach jara štyšny křacža.
Dacž trošchtowacž šo nochže wo nje,
Šk šahhadžachu je wšchittimi;
Šwon džěščžom mojim, šmjertny šwonje!
Aš won je š nimi, won je š nimi!

Šsu žalošnje pak kónzowali
Šerodašchowi šlužobnizy,
Wšchak prawe nješžu namakali,
Šim š rukow čžeknylo je špizy;
Bječ měšesche we tutym lěčže
Wot nješkrašnikom pšchepušchžene;
Ša druge čžerpjenje a mřěče
Bu tuto džěčžo wostajene.

3. šhor.

Wšch šo šemja šelena,
Wjšeršchi pak šo pokhileječe,
Šelenje šo pšchibližeječe,
Šladacž, šhto tu pšchihhadža!
Šwětki šhelchi rošpušaječe,
Wón najrješšchu pšcheshčeraječe!
Ščžěječe, křžěječe, radoščž mějče!
Macžer wam šo bliži š džěščžom.

Štacžki w haju šelenym,
Šehrawaječe š šchidlešchami,
Šašpewaječe š jandželkami
Š hłóšom křašnje šlincžatym!
Wěšiki pak poduwaječe,
Š hałožkami kercžłow hraječe,
Š šaha duječe, šiščžo hnuječe!
Macžer š džěščžom čžehuje nimo.

Štacžki, šhtomy, wěšiki,
Šošakuječe š šelenjemi,
Čžesče rjenje š ščěrlyšchemi
Džěčžo, hewak wotucži!
Špěwy pak jo kolebaja,
Šwěty džěčžo čžesčičž maja;
Šestawaječe, šawjškaječe
Džěščžu nětk na jeho pucžu!

(Šotracžowanje.)

Wón wumrje sa naß.

Młody muž wabjemy psches stoto Kaliforniſkeje ſo na pucz naſtaji, ſo by w wufhwalenym kraju ſwoje ſbože ſpytał; wótzny kraj, ſwoju młodu mandželſku a ſwoje jeničte džeczo wón wpuſcheži a hacž runje bu jemu czežko, ſo wot ſwojeju lubeju dželicž, ſo tola nadžijeſche, ſo móžetaj bórsy po nim do bohateho kraja ſa nim pſchiucž, hdyž beſche namakał, ſchtož pytaſche. Ale hlaj, njedže, haj męžazy ſo minychu a wonaj domach podarmo na woczatanu powjeſež czaſaſchtej; wón beſche ſo w ſwojej nadžiji ijebal, — tola ſkónczije po dolhim czaſanju liſt dóndže: „Pſchiúdz-taj!“ Gnydom wotjedžeſchtaj do dalokeho kraja; wonaj ſtaj na lódzi, kiž jeju tam wjeſe. Najwjeſchi džel pucza je nimo. Duž je na lódzi ſlyſhecz ſtyſkniwe wołanje: „Woheń.“ Wſchitzu horje na lódz khwataja. Wſchitzu ſo prózujia, woheń haſhecz, tola podarmo! Woheń ſo dale roſſchëri, ſtrach je cžim wjetſchi, dokelž je półver na lódzi a ſa krótki czaſ dyrbi woheń t njemu dóncž — a potom dyrbi lódz roſbuchnycz. Czolny ſo dale puſcheža, ſo bychu ludži t brjohej dowjeſle. Wſchitzu ſo do nich cžijecheža, ale wone ſu tola male a móža jenož mały džel ludži ſobu wſacz. Jedyn czolm po druhim wotjedže a ſo jažo wróczy a hnydom ſu jažo polne, a tola hiſcheže wſchitzu wufhowani njeſku. Strach pſchibywa — o kał dolho traje tym wobohim na lódzi czaſ, prjedy hacž ſo czolm jažo wróczy. A tola tež tón krócz wſchitzu ruma njenamakaaja — poſledni czolm wotjedže, ja nęotre mjeſchinu dyrbi lódz roſbuchnycz. Zona t lódze ſawola:

„Budžeže ſmilni, wſnicže hiſcheže mje a moje džeczo ſobu!“

„To móžno njeje“, ſo wotmolwi.

Wona wola, próſy.

„A nuſy hiſcheže jeneho!“ jažo praja, „ale jenož jeneho.“

„Duž wona ſwoje džeczo hiſcheže junkrócz t wutrobje ſkóczy, jo wokoſcha a je do czolma poda prajo: „Mój ſyno, hdyž t twojemu naney pſchiúdzjeſch, praj jemu, ſo ſym ja ſa tebe wumrjela!“

Czolm wotjedže, wón hiſcheže daloko wot lódze njeje — žalofny hrivot — ſwěrna maczerne wutroba wjazy njeklapa.

Hdyž je hižo hrěſchneho człowjeka luboſež tajka wulka, kał wjele wjetſcha je luboſež ſwjateho Szyna Božeho, jało ſa naß wumrje, runjež wo žanym hrěchu nicžo njewjedžeſche.

Jutry.

Synečeže ſwony horjeſtacza!
Klincčeže khěrl'ſche jutrowne!
Semju jutr'na roſa macža,
Jeſuſ žiwu t rowa dže.

Horjeſtamyl dobyčerſzy,
Njepſheczela pobil je,
Szwoje ſbože wujednarſzy
Dawa ſwojim pſheczelnje.

Kraſnje piſche wſcho człowſke ſdacze
Žohnowanje wudžela:
Jeſu, piſhes twoj' horjeſtacza
Šhotujeſch nam njebeža.

Hdyž my ležimy we rowje,
Kaž ty, Jeſu, ležal ſy,
Ty naß ſbudž po twojim ſłowje,
Wjedž na ſwjedžen jutrowny!

G. S.

Jutrowna wěra.

W ludu je tu a tam pobožna wěra žiwa, woſebje na kraju, ſo jutrownicžku rano ſkhadžaze ſkónczko w radoſeži nad horjeſtaczom teho ſbóznika rejwa. To je, runjež ſo naſche ſdacze pſchi tym moli, jara kraſna myſl, kiž ſwědcži wo pobožnej myſli naſcheho luda na kraju. Nlano ſahe nan je ſwojimi džecžimi na hórku ſtupa, ſo bychu ſebi wot tam ſkhadženje ſkónczka wobhladali. Tam ſteja pódlá nana, kotryž ma najmjeſche na rukomaj czałajo na rjany wokomił, kotryž dyrbi jim kraſny napohlad poſkicžicž. Raſſche ſera na raſſchim njebju to meſto pokajaaja, hdyže ſo ſkónczko pſchedobnydže a wſchitſch woczki ſu tam wobrocžene. Swonkowne koleſo to ſjewi a wſchitzu ſawyſtaja; — hiſcheže nęſchto mjeſchinow a ſkónczko we wſchej rjanofeži na njebju ſteji, ničto wócžka njewotwobrocži a hlaj! wone ſapocžnje ſkacacz; woni to jaſnje póſnaja a wjeſele džecži ſo dowopiſacz njeda.

Nan pał jich powucži ſo je Snjes Jeſuſ na jutrownym ranju t cžemneho rowa ſtamyl a ſo je nad tym wjeſele po žylim ſcheſežijanſtwje, ſo ſamo ſkónczko ſo ſobu wjeſeli. Tak ſo waž- noſež ſwjateho jutrowneho ſwjedženja do młodeje wutrobje plódzi, a Bohu budž džal! ſo tał je, pſchetož pobožne wucžby, kiž ſo młodym duſcham jaſheczępja, twjerdže tečazy woſtanu a ſu w poſdžichim žiwjenju t wulkim žohnowanjom.

Dwaj bratraj, buraj w wjeſzy Ufermarkſkeje, kotrajž beſchtaj ſebi pſchezo dobray byłoj, do ſwady pſchiúdzjeſchtaj, jedyn ſebi myſleſche, ſo je bratr wjetſche herbſtwo hacž wón doſtał, duž ſo wón drugeho ſdalowaſche. Mjeſ tym ſo léto pominy. Poſlednju jutrownicžku beſchtaj hiſcheže t džecžimi hromadže na ſkhadžeuje ſkónczka hladaloj, wot teho czaſa wjazy hromadže pſchiſchloj nje- beſchtaj. To beſche ſrudny czaſ byl, a rad beſchtaj jo ſažo pſche- mēnikoj, ale ničto njechaſche přenju kroczel cžinicž.

Szo pobožneho waſchnja džeržo džecžom jutrownicžku „rejwa- nje ſkónczka“ pokafacz, ſo tón jedyn je ſwojimi małymi na hórku ſwojeje jahrody poda, hdyže by hewal tež tón drugi je ſwojimi džecžimi pſchiſchol. Wón ſebi na njeho myſleſche a ſo njeměny praſheſche: „Hacž tež pſchiúdze? Iměje tež žadanje ſo ſjednacž, kaž ty!“ Haj wón pſchiúdze, a jecho ta ſama myſl cžerjeſche. Bje wiſcheho rozrěczowanja ſebi „dobre ranje!“ prajiſchtaj a nje- pſheczelſtwa beſche tónž. Wonaj hromadže powjedaſchtaj, kaž njebeſchtaj ženje njepſheczelaj byłoj. A jažo hromadže domoj džjeſchtaj, beſchtej ſame ſbože a ſkóncžne ſwětko w jeju wutrobomaj. Wonaj tón dženi na dwójake waſchnje jutry ſwjeczeſchtaj, niž jenož horjeſtaczje teho ſbóznika, pſchetož nęſchto druge beſche hiſcheže w nimaj horjeſtamyl: ſtara, czopka bratrowſka luboſež, kotraž beſche w wutrobomaj ſaczmita była, tón mēr, po kotrymž beſchtaj ſebi wobaj w cžichim tał wutrobnje žadaloj.

Hdyž dopoldnja hromadže w Božim domje ſedžeſchtaj, jało hromadže t hluboſeje wutrobje jutrowne khěrluſche jaſpěwaſchtaj, rjane ſłowa w nimaj wothłóža namakachu: „Wjeſel ſo, wjeſel ſo, ſcheſežijanſtwo!“

Ssmjercž je pózřjeta do dobyčža.

Kaž dobyčerſki wječch, kiž pſchiúdze jemu pſchihotowany trón wobſynnycz, wot ſwojeho luda t wyſkanjom powitanu, tał nimale cžehnje tón Snjes Jeſuſ do meſta Jeruſalema. Tak je jich tež wjele tych, kiž Hoſianna wołachu, myſliło, bjeſ nimi jecho wucžom- nižy, kiž bechu jecho plałanje na to kraſne meſto, jecho prjedy prajenje jecho wumrječža po ſdacžu žyle ſapomnili. Ale jenož mało dnjow a wſchitko ſo pſchemēni. Měſto wulkotneho wu- ſtupjenja pſched ſhromadženyim ludom w polnoſeži mozy jecho nóžny khód do Gethſemane. Měſto kralowſkeje króny w Zionſkim hrodže to powyſchenje na ſchizju na Golgatha. Sawěrnje, ſchtož je to ſobu wohladał, tón dyrbeſche wſchón hnuty byež pod czežu tych podawkow. Ale to, ſchtož tamnych ſrudnych cžinjjeſche, to naß wjazy njerudži — tamna myſl, kotraž ſo w tych ſłowach teju wucžomnikow na puczju do Emmauſa wupraji: „Wch ſo nadžachny, wón budže ſraela wumóz.“

Schtož jim ſo tónž wiſcheje nadžije ſda, to je nam twjerdy jałožł wiſcheje wěry a nadžije. Zapowichtol Pawol pſchipojwjeđa ſkhrjſtuſka teho ſchizowaneho jało tu bójſku móž a mudroſež, piſhes kotruž je tež to, ſchtož naß pod jecho ſchizjom dele kłóczy, pſchewinjene, ſahojene a do wjeſela pſchewobrocžene. Duž ſwjecžimy cžichi pjatl w khutnej cžichoſeži, ale w tajkej cžichoſeži, kotraž móž dawka a w kotrež naſhonimy:

„Ssmjercž je pózřjeta do dobyčža.“

Najrjeſchi Snježe Jeſu!

A indistemu poſloczerjeje jedny dženi bohatty ſendžełczan pſchiúdze a jemu ſwójbnu pſchu ſwojeje maczerje pſchinjeſe, kotraž beſche t luteho ſkoteho. S njeje dyrbeſche ſo Boža martra lecž, kotraž beſche ſa miſionſtu žyrtej poſtajena. Hdyž beſche drohe ſkoto pſchewažene, ſo dželo ſapocža a rjenje wuwjedže. Nętko Božu martru na wahu položichu, ſo bychu czežkotu pruhowali. Duž miſchtr t naſtróženjom namaka, ſo beſche czežcha, hacž prjedawſcha pſcha. Njemóžeche ſebi bohatty knjes lohko myſlicž, jo je t lecžu meſto dobreho ſkoto nęſchto hubjeſche wjal? Miſchtr ſwojich pomoznikow ſawola a ſo praſheſche, ſchto je t temu ſkoto nęſchto pſchicžinił? Ničto nicžo njewjedžeſche. Wucžomny pał, ſheczeny Hindu, t ſemi hladaſche a miſchtr na njeho ſahrima: „Schto ſy cžinił?“ Tón hłowu poſbėhny a praji: „Ach, ja mečach ſtary ſkoty, tón ſym ſkardžu do tychle cžibnył.“

„Čžeho dla by to čžinił?“

„Ja čžych“, wotmolwi hólz i jašnymaj woczomaj, „ja čžych, so dyrbi mój sbóžnik hiščeže rjeńšchi byč.“

„A ty mój kščešćžijano, nještaji tebje tamny hólz do haniby? dži a čžin tež něščto ja twojeho sbóžnika, kiž je wišitko ja tebje čžinił!“

Čšym-li wot tebje ja stupil!

Zako w lécze 1675 i wójwodu Janom Surjom Meklenburgskim k kónzej džěšče, da řebi džěni do řwojeje řmjercze řwojeho dwórřkeho předarja řawolacž, so by jemu řwjate wotřasanje wu- džělił. Po tym, so běřche jemu wodacze hřečow pšchipowjedał, čžyřche duchowny hiščeže řčhtucžku wuřpěwacž: „Čšym-li wot tebje ja stupil“; duž pšchetorže jehw mřežazy wjeřč a praji: „Daječe mi tu řčhtucžku řpěwacž.“ Se řtyknyemaj rukomaj a woczki k njeřbu řloženej řpěwajřche wón:

„Čšym-li wot tebje ja stupil,
Dha řo jařo namařam:
Wiřčaf twój Čšym nař droho kupil
Je a i tobu řjednal řam.
Ja tu winu njeřapru,
Hnady pař řo trořčtuju;
Ča je wjetřcha dyžli hřeči,
Č kotrymž njeřbu žane řměči.

Ma to wužiwařche řwjate wotřasanje. Potom hiščeže k řwojemu řpowjednemu wótzej praji: „Zako hólčez běč, řwój katechizmuř wufnyč, tón ja hiščeže řabył njeřřym, tež te řłowa niž: „Hdžež je wodacze hřečow, tam je tež žiwjenje a řbóžnořč.“ Nětko řym wot Boha wodacze hřečow dořtal, teho dla mian tež žiwjenje a řbóžnořč a na to čžzu řbóžnje wumřjecž. A tař je jehw duřcha tež w tej řamej nožy w měře wotřal čžahnyła.

Řnježe, hdže džěřč?

W Romje řteji mała žyrkwicžka, kotraž řěča: Domine, quo vadis? t. r. Řnježe, hdže džěřč. Wona je, kař řjana řtawijna powjeda, na tym měřtnje natwarřena, hdžež běřche nařč řbóžnik japořčtoła Pětra řetkał. Tón japořčtoł čžyřche hórřej a žalofņnej řmjercži čžefnyč, k kotrež běřche wotřudženy. Šatrašazy řtrach běřche jehw řapřihjał kař tehdom na dworje wysřhřcheho měřčnika. Wón hiščeže nječajřche čžwilepolnu řmjercž wumřjecž. Wón čžefny i Roma, so by řo hrozazehw pščeřčehanja řmimyl. A hlaj, dužy po pucžu, jařo řam je řobu wojowařche, a na dolhe, řwěrne džělo řpominařche, kotrež běřche čžinił řnano podarmo a na tu hanibu, njeđakownořč a hidjenje, kotrež jemu nariřčecžiwu řtupařche, pořny řo na kamjen a pšchikry řebi woblicžo i rukomaj. Zako řařo horje pohlada, nje wohlada řčěre mřóčzele wysře řo a bjeř nimi tam a jow hwěřdžicžki, — wón hladařche do druhich njebjeř, do wócžka polneho lubořče a řhutnořče, kotrež pohladanje tař derje řnajěřche. Kař běřche mőžno tele pohladnjenje lubořče jenož wofomil řabyčž? A polny řtracha řo woprařčha ponižnje: „Domine, quo vadis? Řnježe, hdže džěřč?“ Tón Řnjeř wotmolwi: „Ja du do Roma, Pětre, řo drugi křóč řčhžowacž dacž!“ Ma to pořtany japořčtoł a řo wróczi řwoju pořtajenu matrašřku řmjercž na řchžžu čžepicž.

Če doły w řčheřčžijanskim žiwjenju řu huřto huřke a čžěmne a tón najhužřchi a naječěmniřchi je řmjertny dol. Čež Řnjeřowy wučžomnik pščežo do přědka njeřrocži jařo rječěř. A tym dwanače džyrbjeřche tón Řnjeř wjažy hač jedyn křóč prajicž: „O wy mał- wěrní, wy hlupěje a lěneje wutrobny!“ Hdž wot nutřka bojořč a wot wotřach běđjenje hrořyřej, je wučžomnikam Řhryřtuřowym huřto huřko a řtyřko. Ale tařke čžazy řu tež najřbóžniřche, pšchetož tehdom naruknyemaj prajicž: „Dha wiřčaf wotřanu ja řtajnje pšchi tebi; hdyž ja jeno tebje mam, dha ja njeřodžu wo njebjeřa a wo řemju.“ „Ja řym wěřty“, praji Pawoł, „so ani řmjercž ani žiwjenje, ani jandžel ani wjeřčowřtowo, ani mőž, ani něčžiče ani pšchichodne, ani wyřoke ani hluboře, ani žane druge řtworjenje nař njemőže džělicž, wot lubořče Božeje, kotraž je w Řhryřtuřu řeřuřu, nařčim Řnjeřu.“ Řij Wóřřařowy dyři na wodu čžerwjeneho morja, so iřraelfke džěčzi ře řuchimi nohami pščeř nje pšchěndžechu. Řij dobreho pařtřja pař je hiščeže wjele mőžniřchi hačž Wóřřařowy řij. Řij Řhryřtuřowy je řamo řmjercž pobil. Pšched řmjertnym dołom mőže tež najřłabřcha duřcha řylna byč; dobyčěř nad

řmjercžu dže předy, kiž je řmjercži žahadło wotłemil a heli to dobyčě wřal. Ččtőž w žiwjenju jehw řnaję, tón řměje jehw tež w wumřjecžu pšchi řebi, jařo teho na wěčžne řwěrneho pařtřja, kotryž ničžo wot teho njeřhubi, řčtož jemu tón Wótž dař je.

G. S.

Ča řo njeħańbuju ewangelija.

Rom. 1, 16. 17.

Čso njeħańbuju ewangelija,
Mőž Božu we nim namařamy,
Nam wěra twjerdu wěřtořč podawa,
Čo řbóžnořč pščeř njón dořtanjemy!
Nařč Řnjeř je we nim řwětko wěřnořče,
Nam řwěta mudrořč řčhodžicž njemőže.

Čso njeħańbuju ewangelija,
Nječ njewěra řo na nař řłobi,
We nim nam prawdořč budže řjewjena,
Pščeř njón nam řeřuř njeřjo lubi,
Wón je nařč wodžěř, duž pščeř njehw,
Dže duřcha do wjeřela wěčžneho.

Čso njeħańbuju ewangelija,
Nječ řmjertna mőž nař přta pobicž;
Hdyž njeřřčecžel řo hač k nam pšchelama,
Wdy njebudžemy brónje řłozicž
A hdyž je řanicženjom hrořy nam,
Dha wěra mőžniřcha je hačž wón řam.

Čso njeħańbuju ewangelija,
A řtejmaj twjerdže, džeržmy řwěru;
Wy pomoznika mamaj řeřuřa,
Pščeř njehw mamaj prawu wěru
Ač řđerž nař řeřu, k twojim njebjeřam
Nař wjedž ty k řebi řam a k Wótzej tam.

G. S.

Čři pucže k domjazemu řbožu.

W řtarym čžazy běřche mudry a duřčny muž. Prawa mudrořč džerži řo Božeje wuřdy. Ale hoła řwětna mudrořč wije řo na leřč a pšcheklepanořč, kotraž je pšched Bohom hrořnořč, dořelž řobuřčehřžijanam čžerwjow plodži. Womy muž pař běřche pšchi wřčej mudrořči tež dobry čžłowječ, lubowařche Bože řłowo a řhodžeřche po Bohu lubej řččezžy. Čo by hiščeže wjetřčej mudrořče nabył, modleřche řo řwěru wo to, Wóh čžył jemu řjewicž, kař řo hořpodarřtowo najřprawniřcho řarjaduje, tař so by woprawdžite řbože w domje bylo. Čehw modlitwa bu wuřřyřčana. Wofņni pokaja řo jemu džiwne řjewjenje.

Tole widjenje je potom w powučžazyřch řuřchach napřřane a powjeda nam tařle:

Trójzy řo mi ředža. Čsony řččehowachu ja řobu, a w kőž- dym řonje pokaja řo jandžel. W přěnim wohladanju njebjeřkeho wobudlerja widžach, kotryž klecžo ružy k njeřbu řbēħařche a řo horzo modleřche: „Řnježe, Božo, dař nam džerža wiřčedneho řhłěba!“

Čež w druhim řonje mějach njebjeřkeho ducha pšched woczomaj. Tón bē i motřku a kopajřche tař pilnje, so jemu pót i čžola řóřleřche. Potom wodychnywřchi řjeřny i čžičha: „W pocže řwo- jehw woblicža dyřbiřch řo žiwicž!“

Zako tutón drugi řón řo miny, ředža řo mi řččzi, jařo jandžela mi pokajuju. Tón te wukopane koruřčtowe řuřčki do řčłle řeřberawřchi řjeřny: „Ččtož řo mařčich drobów nahromadži a řo pěņje nalutuje, teho budže napořłedku wulka řepřza!“ Čo wuřbēħnywřchi, džěřche wón te řuřčki do teho domu donjeřč, hdžež bēču i byđłom čži wřčitzny řřjo jandželjo, kotřž tam i čžičej towarřčnořču lubje wobřhadžach.

Č teho řjewjenja řym tyčle wučžbow nabył: Čžezřli, so by w domje řjane řbože řččělo, dyřbiřch řpěwacž, potom džělacž, hromadžicž a lutowacž a řbyřkow njeřanjehacž. Ale to hiščeže polnje njedořaha. Woprawdžite domřke řbože řebi wysře teho žada, so řo kař jandželjo i lubořču a řnjeřłiwnořču w řwojich domach wobjimamy.